

การศึกษาขบวนการเคลื่อนไหวของกลุ่มนักเรียนเลว ในยุครัฐบาลประยุทธ์ จันทร์โอชา

'Bad Student' Movement during Prayut Chan-o-cha Government

พรพล ตั้งวงศัวัณชัย¹ กานต์พิชชา จุลศรีไกวล์² พิชชาภรณ์ บุญคำ³ และณัฐหทัย มานาดี⁴
มหาวิทยาลัยขอนแก่น 123 ถนนมิตรภาพ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น 40002
Email: Kanpichchaju@kkumail.com

บทคัดย่อ

ขบวนการเคลื่อนไหวของกลุ่มนักเรียนเลวมีเป้าหมายในการทำกิจกรรมเพื่อการเรียกร้องการปฏิรูปการศึกษาที่ทันสมัยและมีคุณภาพมากขึ้น โดยมุ่งเน้นไปที่หลักสิทธิมนุษยชน เสรีภาพและการแสดงออกของนักเรียนภายในสถาบันการศึกษาของไทย มีการทำกิจกรรมการประท้วงแบบปกติ เช่น การเดินขบวนประท้วง จัดชุมนุมแฟลชม็อบ การจัดโต๊ะเวที และออกประกาศแถลงการณ์ของกลุ่ม รวมไปถึงการจัดกิจกรรมประท้วงเชิงสัญลักษณ์ เพื่อชิงพื้นที่สื่อกดดันผู้มีอำนาจ และนำเสนอเป้าหมายของกลุ่มแก่ผู้รับสาร ทว่าในขณะเดียวกันกลุ่มนักเรียนเลวก็ได้จัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเมืองด้วยเช่นกัน เนื่องจากมีแนวคิดที่ว่าการเมืองคือรากฐานของทุกสิ่ง การปฏิรูปทางการเมืองก็สามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหาด้านการศึกษาได้ อย่างไรก็ตามแม้การทำกิจกรรมในระยะเวลาที่ผ่านมาจะไม่สามารถปฏิรูปการศึกษาได้ดังที่คิดและประสบปัญหาติดขัดทางด้านทุนทรัพย์ แต่กลุ่มนักเรียนเลวก็ยังทำการเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นกระบอกเสียงและแกนนำหลักของนักเรียนภายในสถาบันศึกษาไทย และเพื่อเผยแพร่แนวคิดในการปฏิรูปการศึกษาให้ขยายสู่วงกว้างมากขึ้น

คำสำคัญ: นักเรียนเลว, การเคลื่อนไหวของเยาวชน, การศึกษาไทย, กระทรวงศึกษาธิการ

Abstract

Bad Student movement has pursued movement to reform Thai education to be modern and quality. Which focuses on human rights principles, Student freedom, and expression within Thai educational institutions. By means of regular protest activities such as demonstrations, Flash mob protest, Debate, and released a group announcement. Including organizing symbolic activities. For competing for media space to pressure the authority and present the goals to the receivers. But at the same time, Bad Student group also organized political-related activities. Because there is a concept that politics is the basis of everything. Political reforms can solve education problems. However, although the previous activities have not been able to reform education as they think and had a problem from financial. But Bad Students still has movement their activity to be spokesperson and mainstay of students within Thai education institutes. And to disseminate the ideology to expand more broadly.

Keywords: Bad student, youth movement, Thai education, Ministry of Education

ที่มาและความสำคัญ

ในอดีตตั้งแต่ที่มีการปฏิวัติระบอบการปกครองของประเทศจากสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ไปสู่เส้นทางของประชาธิปไตยในปี พ.ศ. 2475 ทำให้ระบบการศึกษาถูกปฏิรูปรวมมากขึ้น โดยมาจากเป้าหมายหลักของคณะราษฎรที่ประกาศเอาไว้ในข้อที่ 6 ซึ่งก็คือ ‘จะต้องให้การศึกษาอย่างเต็มที่แก่ราษฎร’ (สถาบันปริทัศน์ พจนมัย. 2564) ดังนั้น การศึกษาไม่มีเพียงแต่จำกัดอยู่เพียงโรงเรียนของชนชั้นนำของเจ้าขุนมูลนายในประเทศอีกต่อไป แต่การศึกษาได้ปรากฏแก่ประชาชนในทุกชนชั้นอย่างกว้างขวางเรื่อยมา ทำให้ก่อเกิดเป็นขบวนการนักเรียนนักศึกษาที่ได้รับเริ่มทำกิจกรรมทางการเมือง เช่น กลุ่มขบวนการนักศึกษาในเหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 ที่ขบวนการของนักศึกษาได้มีการขับไล่รัฐบาลทหารเผด็จการ หรือขบวนการนักศึกษาในวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 ที่นำไปสู่การปราบปรามอย่างรุนแรงจากรัฐบาล รวมไปถึงการเคลื่อนไหวของขบวนการนักศึกษากลุ่มอื่นในช่วงระยะเวลาต่อมา ก็ให้เห็นได้ชัดเจนว่าเป็นมีความเกี่ยวข้องด้านการเมืองเป็นนัยสำคัญ

แต่ในปี พ.ศ. 2557 เกิดการรัฐประหารโดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ครองอำนาจจนถึง พ.ศ. 2563 จนมีการจัดการเลือกตั้งขึ้น ซึ่งรัฐบาลรักษาการชั่วคราวอย่าง คสช. ได้ทำร่างกติกาและรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ที่ไม่เป็นเป็นประชาธิปไตย และการตัดสิทธิยุบพรรคไทยรักษาชาติรวมถึงพรรคอนาคตใหม่ ทั้งยังตัดสิทธิของกรรมการบริหารพรรคทางการเมืองถึง 10 ปี ทำให้เกิดการชุมนุมอย่างพลัดถิ่นขึ้นมา โดยกลุ่มของสหภาพนักเรียนนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย ที่ลานปริทัศน์พจนมัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เขตท่าพระจันทร์ เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563 พร้อมด้วยการติดแฮชแท็กเพื่อเรียกระดมพลมาชุมนุมจำนวนมากตามมา

โดยการเคลื่อนไหวนี้ไม่เพียงจำกัดอยู่ที่นิสิตนักศึกษาในสถาบันระดับอุดมศึกษาเท่านั้น แต่ยังคงลามไปยังนักเรียนระดับมัธยมศึกษาอีกด้วย (ทิววรรณ อายุวัฒน์, 2563) ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาเริ่มมีการเคลื่อนไหวทางการเมือง เช่น ‘กลุ่มเยาวชนปลดแอก’ และกลุ่ม ‘ให้มันจบที่รุ่นเรา’ จนกระทั่งเกิดเป็นกลุ่มของ ‘กลุ่มนักเรียนแล้ว’ ซึ่งก่อตั้งเมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นกลุ่มที่ตั้งแยกมาจาก ‘กลุ่มการศึกษาเพื่อความเป็นไทย’ ที่เริ่มก่อตั้งในปี พ.ศ. 2556 (คมชัดลึก, 2563) โดยมีเรียกร้องการปฏิรูปการศึกษาผ่านภารกิจกรมการเมือง ซึ่งเป็นการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์และจัดกิจกรรมหลายรูปแบบที่มีความพิเศษต่างไปจากอดีต เช่น การเรียกร้องในด้านของความเท่าเทียมทางเพศ สิทธิมนุษยชน และการจัดระบอบอำนาจนิยม

สาเหตุของการก่อตั้งกลุ่มนักเรียนแล้ว

‘กลุ่มนักเรียนเพื่อความเป็นไทย’ คือกลุ่มของนักเรียนที่ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2556 นำกลุ่มนักเรียนมัธยม 50 คน โดยสมาชิกกลุ่มแรกเริ่มที่มีชื่อเสียง เช่น เนติวิทย์ โชติภัทร์ไพศาล (แฟรงค์), พิรัชฐู ชิววาร์กซ์ (เพนกวิน) และ ณัฐนันท์ วรินทร์เวช (ไนซ์) ที่เป็นสมาชิกหลักของกลุ่ม (คมชัดลึก, 2563) ต้องการเรียกร้องให้เกิดระบบการศึกษาที่ให้เสรีภาพและเคารพสิทธิมนุษยชนของนักเรียน และเรียกร้องให้ยกเลิกกฎระเบียบที่ละเมิดสิทธิมนุษยชนของนักเรียน และกำจัดระบอบอำนาจนิยมในโรงเรียน แต่การเคลื่อนไหวของกลุ่มนักเรียนเพื่อความเป็นไทย ไม่มีกิจกรรมที่กดดันผู้มีอำนาจและชิงพื้นที่สื่อได้มากพอในการเคลื่อนไหว จึงทำให้สมาชิกบางส่วนของกลุ่มมี

ความเห็นว่าการกิจกรรมขาดประสิทธิภาพในการเคลื่อนไหว จึงได้ก่อตั้งกลุ่มนักเรียนเลวขึ้น โดยมีสมาชิกหลักสองคน จากกลุ่มนักเรียนเพื่อความเป็นไทย ได้แก่ นางสาวเบญจมาภรณ์ นิवास (พลอย) และนายภณพัฒน์ หวังไพสิฐ (มิน) เป็นสมาชิกหลักในการเคลื่อนไหวและจัดทำกิจกรรมที่มีมากกว่ากลุ่มเก่า (คมชัดลึก, 2563)

ในระยะแรกเริ่มต้นมีการเคลื่อนไหวทำกิจกรรมผ่านบัญชีทวิตเตอร์ที่ใช้ชื่อว่า ‘นักเรียนเลว’ หรือ ‘@Badstudents’ เพื่อทำกิจกรรมล่ารายชื่อโรงเรียนที่มีกฎระเบียบด้านทรงผมซึ่งขัดต่อกฎระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ และทำการยื่นให้ทางคณะกรรมการศึกษาธิการ (กมธ.) เพื่อแก้ไข ทว่าเมื่อไม่ปรากฏผลตอบรับที่ชัดเจน (นักเรียนเลว, 2563ฉ) จึงได้จัดกิจกรรมประท้วงอีกครั้งเพื่อกดดันให้ทางข้าราชการเร่งแก้ไขโดยไฉ่ ผ่านกิจกรรมระยะแรก ได้แก่ 1) กิจกรรมไม่ตัดผมเปิดเทอม (นักเรียนเลว, 2563ช) 2) กิจกรรมเลิกบังคับหรือจับตัด (นักเรียนเลว, 2563ข) และ 3) กิจกรรมเราไม่ใช่ตัวประหลาด (นักเรียนเลว, 2563ฉ) เกิดขึ้นมา

ก่อนจะเริ่มทำการก่อตั้งกลุ่มอย่างจริงจังในเพจเฟซบุ๊กซึ่งมีการเคลื่อนไหวขนาดใหญ่เพื่อเรียกร้องในการปฏิรูปด้านการศึกษา โดยทำการประท้วงครั้งแรกผ่านการชุมนุมแบบแฟล็กซ์ม็อบในวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2563 ที่หน้ากระทรวงศึกษาธิการ โดยมีชื่อเรียกกิจกรรมว่า ‘นักเรียนไทยไม่ไหวแล้วโว้ย’ ที่ติดเป็นแฮชแท็กที่ว่า ‘#นักเรียนไทยไม่ไหวแล้วโว้ย’ ซึ่งถือว่าเป็นกิจกรรมแรกที่มีการเคลื่อนไหวของกลุ่มนักเรียนระดับชั้นมัธยมขนาดใหญ่ในประเทศไทยเพื่อการปฏิรูปการศึกษา แล้วจึงมีการเคลื่อนไหวรูปแบบอื่นออกมาอย่างต่อเนื่อง

วิธีการเคลื่อนไหวของกลุ่มนักเรียนเลวในรูปแบบต่าง ๆ

การเคลื่อนไหวของกลุ่มนักเรียนเลวนั้น จากที่ศึกษาการเคลื่อนไหวตั้งแต่ระยะแรกจนถึงระยะหลังก็จะพบว่ามีการใช้วิธีการเคลื่อนไหวแบบปกติเหมือนกับขบวนการเคลื่อนไหวอื่นๆ ทางการเมือง เช่น การเดินประท้วง การชุมนุม และการประกาศแถลงการณ์ แต่ทางกลุ่มได้มีการเคลื่อนไหวที่มีความพิเศษและโดดเด่นของกลุ่ม ที่แสดงถึงจุดยืนและความต้องการของกลุ่มนักเรียนเลว เช่น ‘กิจกรรม 1 ธันวาคมกลาเครื่องแบบ’ (นักเรียนเลว, 2563จ) ที่มีการเชิญชวนให้นักเรียนร่วมขบวนการแต่งกายไปโรงเรียน ซึ่งถือเป็นปรากฏการณ์ทั่วประเทศ หรือ ‘กิจกรรมพระคุณที่สาม’ (นักเรียนเลว, 2564ข) ซึ่งมีการวางไม้เรียวและรดน้ำแดงที่หน้ากระทรวงศึกษาธิการ ที่แสดงถึงระบอบอำนาจนิยมในสถานศึกษาที่บุคลากรมีการลงโทษนักเรียนอย่างหนัก อันเป็นปัญหาที่กระทรวงศึกษาธิการควรจะไปพิจารณาและแก้ไขในทันที

กิจกรรมการประท้วงแบบปกติ

การเดินขบวนประท้วง: เป็นกิจกรรมที่ทางกลุ่มนักเรียนเลวจัดขึ้นเพื่อแสดงถึงความต้องการการปฏิรูประบบการศึกษาที่ดีขึ้น มีการจัดรูปแบบมีหลากหลายรูปแบบ ในการเดินขบวนจะบอกจุดประสงค์อย่างชัดเจนและมักจะมีการปราศรัยเกี่ยวกับปัญหาที่ทำให้ต้องออกมาเดินขบวน เช่น ปัญหาอำนาจนิยมที่นำไปสู่ความรุนแรงในสถานศึกษา กฎระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการที่ไม่ก้าวทันโลก จนนำไปสู่การละเมิดสิทธิมนุษยชนของนักเรียน จนทำให้มีผู้ที่สนใจและเข้าการเดินขบวนประท้วงของกลุ่มนักเรียนเลว รูปแบบกิจกรรมที่

จัดการเดินประท้วง ได้แก่ กิจกรรม ‘ขับรถเห่ไปภูจะไปไล่อีฉัฏฐพล’ (นักเรียนลาว, 2563ค) และ ‘แก้ได้ถ้าแก้รัฐธรรมนูญ’ (นักเรียนลาว, 2563ค, 2563ข)

รวมตัวชุมนุมแบบแฟลชม็อบ: เป็นการเรียกระดมพลคนกลุ่มร่วมอุดมการณ์เดียวกัน ผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ต่างๆ โดยสื่อที่เรียกรวมพลหรือกระจายข่าวได้อย่างรวดเร็วและเป็นที่ยอมรับอย่างมากคือ ทวิตเตอร์และเฟซบุ๊ก เพื่อการกระจายข่าวสารต่างๆ เพื่อปราศรัยเกี่ยวกับปัญหาของการศึกษาในประเทศไทย เช่น ปัญหาอำนาจนิยมจนนำไปสู่ความรุนแรง กฎระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการที่ล่าช้า การละเมิดสิทธิมนุษยชนของนักเรียน รูปแบบกิจกรรมที่รวมตัวแฟลชม็อบ ได้แก่ ‘นักเรียนไทยไม่ไหวแล้วโว้ย’ (นักเรียนลาว, 2563ก) ‘เลิกเรียนไปกระทรวง’ (นักเรียนลาว, 2563ข) ‘บ้ายบายไดโนเสาร์’ (นักเรียนลาว, 2563ง) ‘1 ธันวาคมกลาเครื่องแบบ’ (นักเรียนลาว, 2563จ) และ ‘พระคุณที่สาม’ (นักเรียนลาว, 2564ข)

การไต่สวน: เป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นเพียงครั้งเดียวนับตั้งแต่กลุ่มนักเรียนลาวเริ่มเคลื่อนไหว กิจกรรมนี้มีการเชิญอดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ นายฉัฏฐพล ทีปสุวรรณและตัวแทนทางฝั่งกลุ่มนักเรียนลาวอย่าง ‘มิน’ ลภนพัฒน์ หวังไพสิฐ แกนนำกลุ่มนักเรียนลาว มาร่วมแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับจุดประสงค์ของกลุ่มว่ามีความต้องการร้องเรียนในเรื่องใดบ้าง โดยจุดประสงค์เริ่มแรกที่กำลังกล่าวถึงในกิจกรรมการไต่สวนนี้คือ การหยุดคุกคามและล่วงละเมิดทางเพศนักเรียน ตามด้วยการยกเลิกกฎระเบียบที่ล่าช้า และปฏิรูปการศึกษา ซึ่งมีเงื่อนไขก็คือหากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการทำไม่ได้จะต้องลาออกจากหน้าที่ โดยกิจกรรมที่จัดการไต่สวนนี้มีชื่อว่า ‘หนูรู้หนูมันลาว’ (นักเรียนลาว, 2563ข) ทำให้ รมต.กระทรวงศึกษาธิการในขณะนั้นยอมรับปัญหา และจะดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นตามที่เรียกร้อง แต่ทว่าหลังจากนั้นก็ไม่มีปรากฏการแก้ไขแต่อย่างใด

การจัดแถลงการณ์ประกาศผ่านทางไลฟ์สด: เป็นการแสดงออกทางโซเชียลอย่างหนึ่ง เพื่อกระจายจุดประสงค์ของกลุ่มอย่างกว้างขวางมากขึ้น โดยกิจกรรมการไลฟ์สดแถลงการณ์ จะจัดขึ้นภายในแอปพลิเคชันเฟซบุ๊ก ทำให้ผู้ที่ติดตามกลุ่มนักเรียนลาวสามารถเข้ารับฟังไลฟ์สดสถานการณ์ได้ตามเวลาจริง แม้ภายหลังจะจบการแถลงการณ์ ก็จะมีการบันทึกไลฟ์นั้น ๆ เอาไว้เพื่อให้สามารถดูย้อนหลังได้ เช่น แถลงการณ์เนื่องในวันเด็กแห่งชาติ โดยมีเนื้อหาใจความสำคัญที่ว่า เด็กก็เป็นประชาชนของชาติ ชาติไม่ใช่ของใครคนใดคนหนึ่งแต่เป็นของประชาชน เด็กก็เป็นประชาชน และในฐานะประชาชน เด็กไทยควรที่จะตระหนักรู้ในระบอบประชาธิปไตยอันเป็นระบอบหลักในการปกครองประเทศ เพื่อต่อต้านอำนาจเผด็จการซึ่งครอบงำประเทศในปัจจุบัน นอกไปจากนี้เยาวชนไทยควรที่จะตระหนักรู้ในสิทธิมนุษยชน และกำจัดการบอบอำนาจนิยมซึ่งจะนำไปสู่การจำกัดสิทธิเสรีภาพในการแสดงออก ไม่ว่าจะการแต่งกาย การวิจารณ์และการแสดงความคิดเห็น เป็นต้น (นักเรียนลาว, 2564ก)

กิจกรรมการประท้วงเชิงสัญลักษณ์

การผูกโบขาว: นั้นเป็นการแสดงออกทางสัญลักษณ์เพื่อแสดงออกในความต้องการยุติความรุนแรงต่อสตรีและเด็ก โดยการผูกโบขาวนั้นเริ่มมาจากเหตุการณ์สังหารหมู่ นักศึกษาหญิงของมหาวิทยาลัยมอริ

อล ประเทศแคนาดา เมื่อปี พ.ศ. 2537 ซึ่งหลังจากเกิดเหตุการณ์นี้ได้ทำให้เกิดกลุ่มอาสาสมัครชายประมาณ 1 ล้านคน ทำการรณรงค์ให้มีการตระหนักและแก้ไขปัญหามลพิษรุนแรงต่อสตรี (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2552) ดังนั้นการผูกโบว์ขาวจึงเป็นสัญลักษณ์ที่กลุ่มนักเรียนเลวที่ใช้ในการเรียกร้อง เช่น ในกิจกรรม ‘เลิกเรียนไปประท้วง’ (นักเรียนเลว, 2563ข) เพื่อเรียกร้องสิทธิมนุษยชนของนักเรียนไทย

การผูกโบว์ตา: นั้นเป็นการแสดงออกทางสัญลักษณ์เพื่อแสดงออกในการไว้อาลัยต่อความสูญเสีย เช่นการเสียชีวิตของบุคคลสำคัญหรือเหตุการณ์ที่มีผู้เสียชีวิตเป็นจำนวนมาก และเหตุที่ทำให้กลุ่มนักเรียนเลวใช้โบว์ตาเป็นสัญลักษณ์ในกิจกรรมดำทั้งแผ่นดินซึ่งมาจากการที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ไม่อนุญาตให้ปล่อยตัวนายพริษฐ์ ชิวารักษ์ นายอานนท์ นานา นายสมยศ พุกผาสุข และ นายปติวัฒน์ สหายแย้ม ชั่วคราวทั้งที่คดียังไม่ถึงที่สุด (กรุงเทพธุรกิจ, 2564) จึงมีการผูกโบว์ตาเพื่อแสดงออกว่าความยุติธรรมนั้นได้ตายลงไปแล้ว

การชู 3 นิ้ว: นั้นเป็นการแสดงออกทางสัญลักษณ์เพื่อแสดงออกในการต่อต้านอำนาจเผด็จการ โดยสัญลักษณ์มาจากวรรณกรรมเรื่อง *The Hunger Games* ของซูซานน์ คอลลินส์ (Suzanne Collins) โดยเป็นสัญลักษณ์ของการต่อสู้กับเผด็จการในเรื่อง โดยที่การชู 3 นิ้วในประเทศไทยนั้นเริ่มเมื่อปี พ.ศ. 2557 เพื่อต่อต้านการทำรัฐประหารของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ทำให้นักกิจกรรมประชาธิปไตยที่ออกมาชุมนุมประท้วงและชู 3 นิ้ว ถูกจับกุมเพื่อเข้ารับการปรับทัศนคติ และนักกิจกรรมที่ออกมาต่อต้าน คสช. หลายคนแสดงออกด้วยการชู 3 นิ้วเพื่อต่อต้านอำนาจเผด็จการ ดังนั้นการชู 3 นิ้วของกลุ่มนักเรียนเลวจึงแสดงออกถึงการต่อต้านอำนาจนิยมภายในโรงเรียน ซึ่งจัดว่าเป็นเผด็จการรูปแบบหนึ่ง

การแต่งชุดไปรเวท: ไปโรงเรียนเป็นการแสดงออกทางสัญลักษณ์ เพื่อแสดงออกในการต่อต้านกฎระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการที่กลุ่มนักเรียนเลวมองว่าล้าหลัง และละเมิดสิทธิมนุษยชนในแง่ของสิทธิเสรีภาพในการแต่งกาย นอกจากนี้กลุ่มนักเรียนเลวมองชุดนักเรียนว่ามีค่าใช้จ่ายสูงกว่าชุดไปรเวท โดยกลุ่มนักเรียนเลวเริ่มทำการเคลื่อนไหวโดยแฮชแท็กเฟซบุ๊กของ ‘ภาคีนักเรียน KKC’ ที่ได้เชิญชวนให้นักเรียนแต่ง ‘ชุดไปรเวท’ ไปโรงเรียนในวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นวันเปิดภาคเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2563 (ประชาชาติธุรกิจ, 2563)

การไม่ตัดผมก่อนเปิดเทอม: เป็นการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ เพื่อแสดงออกในการต่อต้านกฎระเบียบของโรงเรียน ซึ่งละเมิดสิทธิมนุษยชนทางร่างกายของนักเรียน จากการที่กฎระเบียบของโรงเรียนยังคงมีความเข้มงวด และมีความขัดแย้งกับกฎของกระทรวง ทำให้นักเรียนเลวได้ทำการล่ารายชื่อโรงเรียนที่ออกระเบียบทรงผมขัดต่อระเบียบกระทรวงได้ถึง 286 รายชื่อจากโรงเรียนทั่วประเทศไทย เพื่อยื่นรายชื่อให้กระทรวงศึกษาธิการ และคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ทำการตรวจสอบโรงเรียนเหล่านั้น (นักเรียนเลว, 2563ฉ)

กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเมืองหรือมีเป้าหมายทางการเมืองของกลุ่มนักเรียนเลว

เป็นที่น่าสนใจว่าแม้กลุ่มนักเรียนเลวแม้จะมีเป้าหมายหลักเพื่อการปฏิรูปการศึกษา แต่ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2563 ถึงช่วงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2564 กลุ่มนักเรียนเลวได้มีการเคลื่อนไหวทางการเมืองและมีเป้าหมายเกี่ยวกับการเมืองผ่านกิจกรรมถึง 3 กิจกรรม ซึ่งมีสาเหตุจากการที่กลุ่มนักเรียนเลวมีแนวคิดที่ว่าหากสามารถแก้ไขปัญหามหากรรมการเมืองได้ ปัญหามหากรรมการศึกษาก็สามารถแก้ไขได้เช่นกัน โดยมีจุดเริ่มต้นมาจากการที่กลุ่มนักเรียนเลวได้ทำการเรียกร้องให้ รมต. กระทรวงศึกษาธิการในอดีตอย่างนายณัฏฐพล ทีปสุวรรณลาออกจากตำแหน่ง เนื่องจากไม่สามารถดำเนินแก้ไขปัญหามหากรรมการศึกษาที่ได้นำเสนอไป แต่ทว่าก็มิได้ลาออกตามคำเรียกร้อง ทำให้กลุ่มนักเรียนเลวมุ่งเข้าสู่การทำกิจกรรมทางการเมืองในขณะนั้น ที่มีการรวบรวมรายชื่อเพื่อแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับล่าสุด ปี พ.ศ. 2560 จึงเกิดเป็นกิจกรรม 1) ‘แก้ไขถ้าแก้รัฐธรรมนูญ’ (นักเรียนเลว, 2563ค, 2563ข) ขึ้นมาเป็นกิจกรรมแรกที่มีความเกี่ยวข้องด้านการเมืองโดยตรง และตามมาด้วยกิจกรรม 2) ‘ด่าทิ้งแผ่นดิน’ (นักเรียนเลว, 2564ข) ที่แสดงออกถึงความไม่พอใจในกฎหมายไทยและการดำเนินคดีของเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งทำการจับกุมแกนนำกลุ่ม ‘คณะราษฎร 2563’ อย่างไม่ถูกต้องตามกฎหมาย และกิจกรรมสุดท้ายในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2564 อย่างกิจกรรม 3) ‘มอบเค้ก’ (นักเรียนเลว, 2564ค) ที่ได้จัดขึ้นเพื่อทำการเสียดสีถึงการแบ่งเก้าอ้นายกรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการ หลังจากเกิดความขัดแย้งในพรรคพลังประชารัฐซึ่งทำให้นายณัฏฐพล ทีปสุวรรณถูกถอดออกจากตำแหน่งและมีคดีทางการเมืองเกิดขึ้น โดยมีนางตรีณัฐ เทียนทอง เข้ามารับเก้าอี้หรือตำแหน่งสืบทอด ซึ่งสื่อถึงการต่อรองผลประโยชน์ของคณะรัฐมนตรีในช่วงเวลานั้น โดยกิจกรรมทั้ง 3 กิจกรรมที่จัดขึ้นในขณะนั้น ล้วนมีความเกี่ยวข้องการเมืองไทยอย่างชัดเจน แต่อย่างไรก็ตามเป้าหมายของกิจกรรมก็ยังมีขึ้นเพื่อทำให้กลุ่มนักเรียนเลวบรรลุเป้าหมายที่จะปฏิรูปการศึกษาไทยเป็นหลัก

ผลกระทบที่เกิดจากการเคลื่อนไหวของกลุ่มนักเรียนเลว

การจัดกิจกรรมของกลุ่มนักเรียนเลวเพื่อชิงพื้นที่สื่อกดดันผู้มีอำนาจในกระทรวงศึกษาธิการ ทำให้แนวคิดของกลุ่มที่มุ่งเน้นจะปฏิรูปการศึกษาไทยในด้านของ สิทธิมนุษยชน ความเท่าเทียมทางเพศและการทำลายระบอบอำนาจนิยมภายในโรงเรียน รวมไปถึงการตระหนักในระบอบประชาธิปไตยอันเป็นระบอบการปกครองของประเทศ ทำให้ได้รับการสนับสนุนจากผู้ที่มีแนวคิดก้าวหน้าหรือกลุ่มผู้เห็นด้วย เช่น กลุ่มนักเรียนไทยในยุคปัจจุบัน แต่กระนั้นการจัดกิจกรรมของกลุ่มนักเรียนเลวก็ยังมีผู้ไม่เห็นด้วยกับการเคลื่อนไหว โดยกลุ่มคนเหล่านี้มองว่ากลุ่มนักเรียนเลวกำลังทำลายค่านิยมอันดีงามของประเทศไทย ที่ทำให้เกิดการต่อต้านการเคลื่อนไหวของกลุ่ม ด้วยการแสดงความคิดเห็นเชิงตำหนิติเตียน และมองว่ากลุ่มนักเรียนเลว มีคุณลักษณะเลวซึ่งนอกไปจากนี้ผู้ไม่เห็นบางส่วนก็เป็นผู้ปกครองของสมาชิกในกลุ่มนักเรียนเลว ทำให้กลุ่มนักเรียนเลวที่ทำการเคลื่อนไหวด้วยทุนทรัพย์ของตนเอง ซึ่งมาจากค่าขนมของผู้ปกครอง มีอันชะงักไปประยะหนึ่งและกลายเป็นปัญหาของกลุ่มที่ขาดแคลนปัจจัยสนับสนุนทางด้านทุนทรัพย์ เนื่องจากสมาชิกกลุ่มยังเป็นเพียงเยาวชนอยู่

สรุป

กลุ่มนักเรียนเลวเป็นขบวนการของเยาวชนหรือเด็กนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา ที่มีการเคลื่อนไหวโดยมีเป้าหมายที่จะปฏิรูปการศึกษาให้มีความทันสมัย เช่น เรื่องของสิทธิเสรีภาพในการแสดงออก สิทธิมนุษยชน ความเท่าเทียมทางเพศ และการทำลายระบอบอำนาจนิยมภายในสถาบันการศึกษาไทย ซึ่งจัดผ่านการจัดกิจกรรมในรูปแบบของการชิงพื้นที่สื่อเพื่อกดดันผู้มีอำนาจในกระทรวงศึกษาธิการให้ทำการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยรูปแบบกิจกรรมที่จัดนั้นเป็นกิจกรรมการประท้วงเชิงสัญลักษณ์ที่แปลกใหม่ ผสานกับการจัดกิจกรรมประท้วงแบบดั้งเดิมที่เห็นได้ในกลุ่มขบวนการเคลื่อนไหวของกลุ่มต่าง ๆ ในสถานการณ์ปัจจุบันของประเทศ

โดยผลกระทบที่เกิดจากการเคลื่อนไหวของกลุ่มนักเรียนเลว ทำให้เกิดการตระหนักรู้ถึงความสำคัญของประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชน ระบอบอำนาจนิยม และความเท่าเทียมทางเพศซึ่งเป็นแนวคิดเดียวกันกับผู้ที่มีแนวคิดก้าวหน้าที่ต้องการปรับเปลี่ยนรูปแบบของสังคม แต่อย่างไรก็ตามการเคลื่อนไหวของกลุ่มนักเรียนเลวนั้นก็มีการต่อต้านจากผู้ที่มีผลประโยชน์ในระบอบอำนาจนิยม ด้วยการข่มขู่คุกคาม และลดคุณค่าการเคลื่อนไหวของกลุ่ม เช่น ในกรณีของผู้ปกครองของสมาชิกกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยกับการดำเนินกิจกรรม จึงทำการกดดันและตัดขาดกับสมาชิกกลุ่มนักเรียนเลว ทำให้การเคลื่อนไหวชะงักไประยะเวลาหนึ่ง เนื่องมาจากการขาดทุนทรัพย์ในการดำเนินกิจกรรมส่วนใหญ่ที่มาจากเงินค่าขนมของผู้ปกครองเป็นหลัก

แต่ไม่ว่าอย่างไรก็ตาม จนถึงปัจจุบันการเคลื่อนไหวของกลุ่มนักเรียนก็ยังไม่ได้รับการตอบสนองต่อหน่วยงานทางราชการที่เกิดขึ้น ทางกระทรวงศึกษาธิการที่ยังคงมิได้มีท่าทีจริงจังในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่ทางกลุ่มได้นำเสนอ จึงทำให้ทางกลุ่มยังคงมีการเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่องเพื่อเป้าหมายและอุดมการณ์ทางการศึกษาของไทยในอนาคต และเริ่มมีการยกระดับเข้าสู่การเคลื่อนไหวทางการเมืองตามสถานการณ์ทางการเมืองไทยในปัจจุบัน

บรรณานุกรม

กรุงเทพธุรกิจ. (2564, 22 กุมภาพันธ์). นอนคุกต่อ 4 แกนนำราษฎร 'ศาล'ไม่ให้ประกัน. [เว็บไซต์].

สืบค้นจาก <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/923885>

คมชัดลึก. (2563, 19 สิงหาคม). เปิดหน้า "นักเรียนเลว" ยุวชนสยาม Gen Z. [เว็บไซต์]. สืบค้นจาก

<https://www.komchadluek.net/news/scoop/440689>

ทีวาร์รณ อายุวัฒน์. (2563). การประท้วงของนักเรียนในมุมมองอาชญาวิทยา. *หนังสือประมวล*

บทความในการประชุมวิชาการนิติสังคมศาสตร์ระดับชาติ หัวข้อ "จินตนาการใหม่ ภูมิทัศน์นิติศาสตร์ไทย", 215-225.

นักเรียนเลว. (2563ก, 30 กรกฎาคม). #นักเรียนไทยไม่ไหวแล้วโว้ย มีอบของนักเรียน! โดยนักเรียน! เพื่อนักเรียน!

[Facebook post]. สืบค้นจาก <https://www.facebook.com/Badstudent.th/photos/122746176184002>

นักเรียนเลว. (2563ข, 18 สิงหาคม). ออกมาปกป้องอนาคตของชาติ ออกมาปกป้องนักเรียนของเรา ผูกโบว์ขาวให้กระทรวง ชูสาม

นิ้วร้องเพลงชาติ. [Facebook post]. สืบค้นจาก

<https://www.facebook.com/Badstudent.th/photos/133433405115279>

นักเรียนเลว (2563ข, 5 กันยายน). ถ่ายทอดสด จากหน้ากระทรวงศึกษาธิการ #นักเรียนเลว #หนูรู้หนูมันเลว. [Facebook post].

สืบค้นจาก <https://www.facebook.com/104541321337821/videos/915542352267634>
นักเรียนลว. (2563ค, 30 กันยายน). ไสโรนแห่ไป! กูจะไปไล่ไอ้ฉกัฏฐพลให้ดูเป็นขวัญฤทศ. [Facebook post].

สืบค้นจาก <https://www.facebook.com/Badstudent.th/photos/149687053489914>
นักเรียนลว. (2563ค, 5 พฤศจิกายน). เมื่อเราไล่ไอ้ฉกัฏฐพลแล้วไม่ไป เราจะไล่คนที่อยู่เบื้องหลังทุกคน!!!
[Facebook post]. สืบค้นจาก <https://fb.watch/5OaWnEqjC/>

นักเรียนลว. (2563ข, 10 พฤศจิกายน). เสรีพ่นน้ำจิ้ม เตรียมความพร้อม ก่อนมีมือครั้งใหญ่ของ
นักเรียน. [Facebook post]. สืบค้นจาก <https://www.facebook.com/Badstudent.th/photos/164080432050576>

นักเรียนลว. (2563จ, 19 พฤศจิกายน). ถ้าสภาผู้แทนราษฎร รับบทไดโนเสาร์ ไม่รับ ไม่รู้ ไม่เปลี่ยนแปลง นักเรียนอย่างเราก็จะเป็น
อุกกาบาต. [Facebook post]. สืบค้นจาก <https://www.facebook.com/Badstudent.th/photos/167796251678994>

นักเรียนลว. (2563จ, 27 พฤศจิกายน). ในที่สุดเราก็มีที่หยัดยืน สลัดทิ้งเครื่องแบบขมขื่นที่ลำหลัง.
[Facebook post]. สืบค้นจาก <https://www.facebook.com/Badstudent.th/photos/175461250912494>

นักเรียนลว. (2563ฉ, 31 ธันวาคม). (1) นักเรียนลวเริ่มต้นจากการเป็นแอดแคทท์ที่พูดถึงปัญหาการศึกษา มีผู้ติดตาม 0 คน ไม่มีใคร.
[Twitter post]. สืบค้นจาก https://twitter.com/BadStudent_/status/1344588993996804098?s=20

นักเรียนลว. (2563ข, 31 ธันวาคม). (2) หลังจากยื่นหนังสือไปแล้วไม่พบความคืบหน้า เราจึงต่อสายตรงหากระทรวง ขอพบ
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. [Twitter post]. สืบค้นจาก
https://twitter.com/BadStudent_/status/1344589004335849472?s=20

นักเรียนลว. (2563ข, 31 ธันวาคม). (3) เราจึงกลับมาคิดว่าถ้ากระบวนการทางราชการมันใช้เวลานาน และซับซ้อน เราลองเปลี่ยน
มาใช้วิธีการ. [Twitter post]. สืบค้นจาก https://twitter.com/BadStudent_/status/1344589015089958912?s=20

นักเรียนลว. (2563ฉ, 31 ธันวาคม). (5) ผ่านมาไม่นาน เกิดอีกกิจกรรมที่เราได้รับทราบความเดือดร้อนมาจากนักเรียน LGBTQ+ ราย
หนึ่งว่า. [Twitter post]. สืบค้นจาก https://twitter.com/BadStudent_/status/1344589034404810753?s=20

นักเรียนลว (2564ก, 9 มกราคม) แดงการณณ์เนื่องในวันเด็กแห่งชาติ.
[Facebook post]. สืบค้นจาก <https://www.facebook.com/104541321337821/videos/215382690194678>

นักเรียนลว. (2564ข, 16 มกราคม). พระคุณที่สาม...จงงามแจ่มใส วันครูปีนี้ขอมอบของขวัญคืนครู 15:00 น. กระทรวงศึกษาธิการ.
[Facebook post]. สืบค้นจาก <https://www.facebook.com/Badstudent.th/photos/213995637059055>

นักเรียนลว. (2564ข, 8 มีนาคม). เติญนักเรียนทุกคนร่วมติดโบดำ ส่งความยุติธรรมสู่สวรรคาลัย
[Facebook post]. สืบค้นจาก <https://www.facebook.com/104541321337821/posts/248374916954460/>

นักเรียนลว. (2564ค, 29 มีนาคม). นักเรียนลวได้นำ 'คึก' ต้อนรับ ตรีนุช เทียนทอง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เนื่องใน
โอกาสเข้าดำรงตำแหน่งวันแรก. [Facebook post]. สืบค้นจาก
<https://www.facebook.com/104541321337821/posts/261639372294681/>

ประชาชาติธุรกิจออนไลน์. (2563, 30 พฤศจิกายน). ทำไม่ต้องแต่ง “ชุดนักเรียน” คำถามคาใจเด็กไทย ประหยัด-ลดความเหลื่อม
ล้ำ?. [เว็บไซต์]. สืบค้นจาก <https://www.prachachat.net/education/news-563632>

สถาบันปริทัศน์ พนมยงค์. (2564). ประกาศคณะราษฎร ฉบับที่ 1. สืบค้นจาก <https://pridi.or.th/th/libraries/1583202126>

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสุขภาพ. (2552, 16 พฤศจิกายน). หยุครุ่นแรงต่อเด็ก-สตรี รู้สิทธิมนุษยชน.
[เว็บไซต์]. สืบค้นจาก <https://www.thaihealth.or.th/node/12233>